

Sang og musik ...

... en naturlig del af hverdagen

Annette Lind (f. 1969) er uddannet folkeskolelærer ved Nørre Nissum seminarium i 1994 med bl.a. musik som linjefag. Hun har arbejdet i folkeskolen fra 1994 - 2011 og medlem af Folketinget fra 2011. Annette Lind er beredskabsordfører samt undervisningsordfører.

Mogens Jensen (f. 1963) er uddannet ved Fagbevægelsens lederuddannelse, LO-Skolen, Helsingør. Mogens Jensen har været politisk aktiv siden gymnasietiden. Har været medlem af Folketinget siden 2005 og er p.t. idrætsordfører, kulturordfører samt medieordfører. Mogens Jensen foreslog i 2013, at virksomheder skulle have en sangpolitik.

 På vores ugentlige gruppemøder indleder vi altid med en sang, på kongressen synger vi, og i Nordisk Råd mødes vi socialdemokrater om at synge på vores nordiske sprog. På den måde er det en meget stærk kultur, som vi dyrker og fastholder.

Hvordan har I mødt musikken gennem jeres barndom og skoletid?

Annette Lind (A): På vores ugentlige gruppemøder indleder vi altid med en sang, på kongressen synger vi, og i Nordisk Råd mødes vi socialdemokrater om at synge på vores nordiske sprog. På den måde er det en meget stærk kultur, som vi dyrker og fastholder. Derfor kan jeg mange af sangene udenad. Det, der står klarest for mig, er dog min seminariedid på Nørre Nissum Seminarium, hvor jeg havde den mest fantastiske musiklærer – Erik Sommer. Det, han kunne udrette i forhold til de studerendes interesse for musik, var helt ufatteligt.

Mogens Jensen (M): Jeg husker også morgen-sang fra min folkeskoletid; men det, der står tydeligst i min erindring, er, at vi sang meget i klassen. Det var særligt hos vores dansklærer – men også i andre fag. På den måde fik jeg musikken ind helt fra starten af min skoletid. Lige siden folkeskolen har jeg sunget i kor, og også som voksen har jeg sunget i og været primus motor for forskellige kor, blandt andet i LO og her på Christiansborg. Musik og sang har altid betydet meget for mig. Som lille dreng stod min kammerat og jeg ofte og sang til indspillet musik, vi havde optaget på kassettebånd-optager direkte fra radioen. På den måde havde vi den store fornøjelse at være Nykøbing Mors' udgave af Gustav Winckler og Bent Werther.

Man forbinder ofte Socialdemokratiet med de traditionelle arbejdersange. Hvordan er jeres sang- og musikkultur i partiet?

M: Der er en meget stærk sangtradition, hvor vi ofte synger sangene fra Arbejdersangbogen.

A: På vores ugentlige gruppemøder indleder vi altid med en sang, på kongressen synger vi, og i Nordisk Råd mødes vi socialdemokrater om at synge på vores nordiske sprog. På den måde er det en meget stærk kultur, som vi dyrker og fastholder.

Hvad gør det ved mennesker at synge sammen?

A: Det at synge sammen giver en stærk fællesskabsfølelse, og man kan ikke undgå at få det bedre af at synge sammen. Som undervisningsordfører interesserer jeg mig naturligvis meget for, hvad det betyder i skolesammenhænge, og vi vil rigtig gerne have mere praksis-faglighed og musisk-kreative fag i folkeskolen.

M: Man bliver glad af at synge, og det er forbundet med en stærk tilfredshedsfølelse. Det er godt for både sjæl og legeme, og som Annette siger, giver det et fantastisk fællesskab, hvor man føler sig stærkere bundet sammen. Når jeg holder foredrag, gør jeg det ofte over en række fællessange, og jeg opnår en anden dialog med folk, som i højere grad tør tage ordet, efter vi har sunget sammen.

Musik indeholder mange stemninger

Hvad tror I, at musik gør ved børn?

A: Musik indeholder mange stemninger. Jeg erindrer eksempelvis som barn, at jeg kom til at græde efter at have sunget Jens Vejmand, fordi jeg syntes, at det var så synd for ham. Musikkens betydning for sprogdudvikling er dog også vigtig. Vi ved, at når man synger, så får man forbedret sit sprog. Det kan eksempelvis være gavnligt for mennesker med anden etnisk baggrund end dansk at lære danske sange og på den måde få sproget ind under huden.

Annette Lind og Mogens Jensen brænder begge for musikken og synger, når lejlighed byder sig, og er sangens budbringere i politiske sammenhænge. De er begge medlem af Socialdemokratiet. Læs mere på www.ft.dk og www.annettelind.dk

Mogens: Man bliver glad af at synge, og det er forbundet med en stærk tilfredshedsfølelse. Det er godt for både sjæl og legeme, ...

Annette: ... jeg kom til at græde efter at have sunget Jens Vejmand, fordi jeg syntes, at det var så synd for ham. Musikkens betydning for sprogudvikling er dog også vigtigt. Vi ved, at når man synger, så får man forbedret sit sprog.

M: Musikken har også en stor indflydelse i forhold til at turde træde frem. Ved at synge og spille musik opnår man en større styrke som person. Der er mange af de kreative fag, som er med til at understøtte netop den evne, og vi ved fra internationale undersøgelser, at hvis du har en kunstig undervisning for børn, så er det med til at styrke indlæringen i de andre fag. Musikken har en værdi og faglighed i sig selv, men den har også den nyttefunktion, at det hjælper dig i de andre fag, og det tager vi gerne med.

Hvis vi ser ud på det danske skolelandskab, tegner der sig et billede af A- og B-skoler i relation til musik, hvor de adskiller sig markant ift., hvor højt musik prioriteres. Hvad tænker I om den udvikling?

A: Det er en forkert udvikling, hvis det er den vej, det går. Jeg har netop i dag talt med en fra musikernes forbund, som foreslog, at man kunne knytte musikskolerne tættere til folkeskolen i de små klasser. Jeg har selv været afdelingsleder på en af de større skoler i Holstebro, hvor vi netop havde et tæt samarbejde med musikskolen. Med de nye rammer for folkeskolen har vi bestemt, at der skal være mere varieret undervisning, og det er helt oplagt, at denne undervisning inkluderer musik og sang. Samtidig er der også tilbuddet om 'Den åbne skole', hvor muligheden for at komme i teatret, operaen eller lignende gør musikken mere tilgængelig for eleverne. Vi skal dog have givet skolerne bedre mulighed for at implementere og drage nytte af disse tilbud. Opgaverne og rammerne skal hænge endnu bedre sammen, så en skole eksempelvis også har råd til at leje den bus, det kræver for netop at komme til teatret.

Meget sjovere at gå i skole

Nogle initiativer om samarbejde mellem musikskole og folkeskole påvirkes af, at skoledagen først har været lang, hvor forskellige samarbejder er opstået, men nu flere steder trækkes tilbage, så skoledagen igen bliver kortere. Hvordan forholder I jer til den problematik?

M: For at sådan noget ikke sker, kræver det, at kommunerne hver især har en strategi i forhold til, hvordan man implementerer de idéer, der har været med folkeskolereformen. I den strategi skal der også være et konkret ønske om at styrke musik og sang i skolen. Samtidig ligger der et ansvar hos Undervisnings- og Kulturministeriet om, at området følges tæt. Både så der opnås en fornemmelse af, om de kulturelle elementer rent faktisk implementeres, og også så de gode eksempler, der findes, kan spredes ud til andre skoler og kommuner. Vi har tidligere taget initiativ til en høring om netop dette, og det vil vi fortsat gøre, så vi kan følge op på, om de to ministerier lever op til deres ansvar.

A: For mig at se er det primære, for at sådanne projekter kan overleve, at der er politisk opbakning. Vi skal fra politisk side give mulighederne for at få rammerne til at passe med både den tid og økonomi, der er til stede. Derfor skal vi understøtte og underbygge i stedet for hele tiden at tale om skoledagens længde. Jeg interesserer mig ikke så meget for selve længden, men i stedet for variationen. Hvis det kun bliver fag-faglige timer, så føles skoledagen lang for rigtig mange børn, men hvis fagene knyttes sammen af kreative elementer som musik og sang, så bliver det meget sjovere at gå i skole.

Med nogle af de initiativer i folkeskolereformen i 2014, herunder læreruddannelsens større samarbejde med musikkonservatorierne, er der netop sket en større cross-over mellem Undervisnings- og Kulturministeriet. Hvad kan man få ud af at binde disse to institutioner sammen?

M: Ved at arbejde på tværs og samarbejde får børnene nogle andre perspektiver i forhold til deres dannelse og indlæring. Det kan være samarbejde med lokale biblioteker, museer, musikskoler eller spillesteder. Dermed etableres et virkeligt møde med kunst og kultur, der ikke er etableret som en kunstig situation på skolen, men derimod er lavet af de professionelle kunstnere og udøvere, der arbejder med kultur inden for hvert deres felt. På sigt tror jeg også, at det øger sandsynligheden for, at børnene vil benytte sig af disse forskellige tilbud i fremtiden. Derfor skaber dette samarbejde bedre mulighed for en bred undervisning til børnene, som i højere grad har kunst og kreative kompetencer i sig.

Musik i overbygningen

I folkeskolen er der ingen obligatorisk musikundervisning efter 6. klasse. Vi kalder det for 'det sorte hul'. Hvad vil I gøre politisk for at lukke hullet, så der igen kan komme musik på dagsordenen i de store klasser?

A: Vi arbejder for en mere praktisk-faglig folkeskole. Derfor har vi før sommerferien besluttet, at der skal udbydes håndværk og design i overbygningen, samt at der kan udbydes musik og madkundskab som fag. Hvis musik vælges, vil det være et toårigt valgfag i overbygningen, hvorved vi kan sikre en faglig dybde. Dette tilbud skal selvfølgelig også tænkes ind i et samarbejde med musikskolerne i lokalområdet. For mig handler det dog ikke kun om, at man skal styrke musik som selvstændigt fag, men derimod at musik og sang skal gennemsyre hele undervisningen. Det er derfor, vi arbejder for en mere varieret undervisning, hvor der bliver plads til at drage musiske emner med ind i den almindelige undervisning.

M: Noget af det her handler selvfølgelig om at give mulighed for at styrke fagene og mulighederne for at udbyde disse, men noget af det, der handler om sang og musik, kan også styrkes ved, at det bliver til en naturlig del af dagligdagen på skolen. Her handler det om en kulturændring i skolens daglig-

dag. Et eksempel på en styrkelse af sangkulturen er Sangens Hus, som vi var med til at støtte under den tidligere socialdemokratiske regering. Et sådant initiativ, hvor der etableres nationale sangcentre, er med til at skabe miljøer, hvor der i lokale fællesskaber sker en styrkelse af musik og sang. Sådanne tiltag er noget, der kan besluttes på de enkelte skoler, men også på kommunalt plan, hvor man kan beslutte sig for at ville have skoler, hvor dagligdagen er gennemsyret af sang og musik.

Læreruddannelsen er unik

Læreruddannelsen er under stor debat, og i høj grad også musikfaget. Antallet af dimittender er faldende, selve uddannelsen er blevet beskåret, og på nogle professionshøjskoler er musiklæreruddannelsen næsten ikke-eksisterende. Hvordan forholder I jer til den udvikling?

A: Jeg synes ikke, at det gør noget, at der er forskelle mellem skolerne, og at nogle profilerer sig på nogle fag, mens andre eksperter inden for andre. Hvis man på nogle af læreruddannelserne gør musik til en særlig profil, vil det også have en afsmittende effekt på, hvor mange der ønsker at tage musikfaget. Det, der kan være en udfordring for læreruddannelsen, er, at der er 19 fag, der skal udbydes, og hvis alle professionshøjskoler skal udbyde alle fag på samme høje niveau, er det nærmest fysisk umuligt. Jeg synes, at vi i stedet skal have fokus på bundlinjen, og dermed hvor mange der kommer ud på nationalt plan. Hvis der er en væsentlig nedadgående tendens, skal der selvfølgelig gøres noget. Vi i Socialdemokratiet synes generelt, at vores læreruddannelse er unik, og den er fint organiseret på professionshøjskolerne, hvor den specifikt kan målrettes folkeskolen. Derfor er vi heller ikke interesseret i eksempelvis at flytte musiklæreruddannelsen til konservatorierne, eller at læreruddannelsen skal gøres til en 5-årig universitetsuddannelse.

M: Set med kulturpolitiske øjne er det selvfølgelig bekymrende, hvis færre og færre lærere uddanner sig i musik. Det er vi selvsagt nødt til at gøre noget ved. Jeg har ikke løsningen på den problematik, men det må til en vis grad handle om, hvor attraktivt faget er for de studerende. Derfor er det en udfordring for os alle at give musikfaget mere prestige. Det handler blandt andet om, hvordan vi politisk taler om de kreative-musiske fag, og hvordan vi får

 Mogens: Set med kulturpolitiske øjne er det selvfølgelig bekymrende, hvis færre og færre lærere uddanner sig i musik. Det er vi selvsagt nødt til at gøre noget ved. Jeg har ikke løsningen på den problematik, men det må til en vis grad handle om, hvor attraktivt faget er for de studerende.

Mogens: Når vi synger sammen i fællesskab, tænker vi over de tekster og temaer, som sangene indeholder. På den måde skaber det anledning til samtale og refleksion i klassen, og det kan tilmed danne grundlag for en fælles identitet.

Annette: Grundlæggende er vi alle lige, når vi synger sammen, og det varmer et rødt, socialdemokratisk hjerte, at alle kan være med på lige vilkår.

tydeliggjort deres betydning. Det kan undre mig, at der ikke allerede er denne prestige og anerkendelse, når vi rent faktisk har forskningsmæssig evidens for, at musik styrker indlæring i de øvrige fag, og at det dermed udover at være et vigtigt fag i sig selv også kan være et hjælpefag. Det må vi tage et politisk ansvar for.

Der har været en markant beskæring på uddannelsesområdet på to procent hvert eneste år, både under blå og rød regering. Hvordan forholder I jer til, at man vil styrke læreruddannelsen, men samtidig stramme de økonomiske rammer?

A: Undervisning og uddannelse er det, der skal styrke fremtidens Danmark, så derfor er to-procentbesparelsen noget, som vi arbejder på at fjerne.

M: Vi er et land, der lever af at have stærke uddannelser og mennesker med gode kvalifikationer. Derfor er uddannelse vores grundstof, som vi skal investere i og ikke skære ned på. I sidste ende er det netop det, der har afgørende betydning for, at vi kan fastholde vores velfærdssamfund, som er afhængigt af, at vi til stadighed kan sikre arbejdskraft med stærkere kvalifikationer end vores konkurrenter. Musik og kreativitet er med til at understøtte innovation og fremme samarbejdsevner, som begge er helt afgørende evner i fremtidens Danmark.

Musik styrker fællesskabet

Hvad tror I, at det musikalske fællesskab betyder for børn?

A: Fællesskab hænger direkte sammen med trivsel, og jeg er af den opfattelse, at hvor man synger meget sammen, vil trivslen også være høj. Jeg har sammen med Arta Ghavami, som står bag 'Den nordiske

hymne', taget initiativ til en nordisk sangdag, hvor sigtet netop er at styrke fællesskabet på tværs af de nordiske lande. Det er et eksempel på, hvordan musik og fællesskab har indflydelse på hinanden.

M: Når vi synger sammen i fællesskab, tænker vi over de tekster og temaer, som sangene indeholder. På den måde skaber det anledning til samtale og refleksion i klassen, og det kan tilmed danne grundlag for en fælles identitet. I disse tider, hvor der er stor tendens til individuelle aktiviteter og børn med hovedet begravet i elektroniske maskiner, er det særligt vigtigt med de processer, der foregår i fællesskabet.

A: Fordi det musikalske fællesskab er så vigtigt for os alle, skal vi værne om den sangskat, som vi selv kender så godt. Jeg kan dog være bange for, at den er alvorlig truet. Som jeg nævnte i begyndelsen af interviewet, kan jeg stadig mange sange udenad, mens min søn nærmest ikke kender en eneste.

M: Sangskatten er truet, men ikke tabt - den skal genoplives, og det oplever jeg faktisk allerede, at den er ved at blive. For nogle år tilbage kom jeg med et forslag om, at enhver organisation - det være sig virksomheder, offentlige institutioner eller skoler - bør have en sangpolitik. Det skal de, fordi sang tilbyder en mulighed for glæde og fællesskab for den enkelte medarbejder eller elev, og det er en glæde, som ikke koster noget. Den er derimod med til at skabe en bedre trivsel. Vores sangkultur skal gøres stærkere og genudbredes, og det gøres ikke kun på skolerne men også på arbejdspladser og i de enkelte familier.

A: Grundlæggende er vi alle lige, når vi synger sammen, og det varmer et rødt, socialdemokratisk hjerte, at alle kan være med på lige vilkår. ☺